

20 rokov Slobytermu

MILAN MALAST hovorí o minulosti i víziách

Na sklonku uplynulého roku si spol. SLOBYTERM, s.r.o. pripomenula 20 rokov svojej existencie. Jej história, resp. genéza siaha však až do roku 1956, kedy bola založená Domová správa, ktorá sa v roku 1976 pretransformovala na Okresný bytový podnik. A to do roku 1989, kedy vzniklo Bytové hospodárstvo, ktoré najprv fungovalo ako štátny podnik, neskôr ako mestská organizácia, následne príspevková a od 1. januára 1996 ako „eseročka“. A od decembra 1998 ako SLOBYTERM. O zmenách počas dvoch dekád rokov sme sa rozprávali s riaditeľom mestskej spoločnosti Milanom Malastom (na fotografii vpredu).

■ **Názvy aj právna forma sa menili, ale hlavná činnosť zrejme ostala...**

- Hlavnou činnosťou bola pred 62 rokmi správa štátnych bytových domov a výroba tepla a teplej vody. Na tom sa nič nezmenilo, akurát teplo už nevyrobíme z uhlia, ale zo zemného plynu, a to je veľmi podstatný rozdiel... a spravujeme nájomné bytové domy vo vlastníctve Mesta Stará Ľubovňa a súkromných osôb. A tiež od 1. júla 2003 prevzala spoločnosť do správy majetok mesta - krytú plaváreň a športovú halu.

■ **Zaiste sa menil aj počet zamestnancov, mzda... skúsťe porovnať.**

- V roku 1998 v spoločnosti pracovalo 59 zamestnancov, momentálne je nás 37, z toho v administratíve je 12 ľudí. 14-ti sú vo firme cez 20 rokov, ja patríam k nim. Priemerný vek pracovníkov je 49 rokov a priemerná mzda bola v roku 1998 vo výške 318 € a v roku 2018 dosiahla úroveň 938 €.

■ **Počas dvoch desiatok rokov spoločnosť aj investovala. Kedy sa udial najväčší rozvoj firmy?**

- Do modernizácie a rozvoja investovala spoločnosť spolu 3 239 400 €, čo predstavuje ročný priemer 162 000 €. V rokoch 1998 - 2003 to bolo hlavne do rekonštrukcie a modernizácie zdrojov tepla. Pôvodný akumuláčny systém, ktorý pozostával z veľkých nádob s objemom 10 metrov kubických, bol nahradený výmenníkmi tepla. Takže teplá voda sa už nepripravuje vo veľkých zásobníkoch, ale v miniatúrnych výmenníkoch tepla. Dva teplovodné kotly boli nahradené

kondenzačnými s vysokou účinnosťou. A pripomeniem rok 2003, kedy bol zriadený centrálny dispečing, a teda na kotolniciach už nie sú kuriči a ovládanie zdrojov tepla je zabezpečené z jedného miesta, z prízemnia budovy spoločnosti.

Tiež sa investovalo do merania spotreby tepla a zabezpečilo sa hydraulické vyregulovanie ústredného kúrenia a teplej vody na vstupoch do objektov. Vďaka tomu sa teplo v plnej kvalite dostalo aj ku koncovým odberateľom. Taktiež firma zabezpečila hydraulické vyregulovanie ústredného kúrenia v jednotlivých bytových domoch s montážou termostatických ventilov a pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov. Vtedy to boli ampul-

“

Do modernizácie a rozvoja investovala firma 3,2 mil eur

kové rozdeľovače a priniesli veľký efekt. Keď v roku 1998 bola nemá spotreba tepla na ústredné kúrenie 211 kWh na m², tak postupne sa znižovala a v roku 2017 to bolo už len 67 kWh na m² vykurovanej plochy. Samozrejme, k zníženej spotrebe tepla prispela aj výmena okien a zateplenie jednotlivých bytoviek.

■ **Kolko bytoviek sprá-**

vuje spoločnosť? Mnohé sa zmenili, ako spomínate, zateplili...

- V správe máme 62 bytových domov, z toho zateplenie sme zabezpečovali pre 23 z nich a novú sedlovú strechu v 25-tich bytovkách. Celkový počet bytov v našej správe je 1634.

■ **Veľa sa vždy hovorilo o nutnej výmene teplovodných rozvodov. V akom je štádiu?**

- V roku 1999 spoločnosť začala s touto výmenou v okruhu kotolne K-Centrum za účinné predizolované potrubie. Plán bol vymeniť všetky teplovodné rozvody v Starej Ľubovni v priebehu 10 rokov, podotýkam, že ide o celkovú dĺžku 6,3 km. Lenže v tom čase aj v dôsledku deformovaných cien zemného plynu sa začalo, a nielen u nás, s masívnym odpájaním od centrálnych zdrojov tepla a začali sa zriaďovať individuálne zdroje tepla. Najmasovejšie to bolo v rokoch 1998 - 2006, kedy došlo k odpojeniu 920 bytov.

V ďalších rokoch spoločnosť teda investovala do prepojenia objektov z kotolne K3

na K4 a kotolňa K3 bola zrušená z dôvodu neefektívnej výroby. Neskôr spoločnosť investovala do automatizácie horákov, do frekvenčných meničov; do ďalších kondenzačných kotlov, výmeny okien v administratívnej budove, do opravy striech na kotolniciach, rekonštrukcie kotolne na Rovinkách...

No a po ustálení odpájania sa od centrálnych zdrojov tepla sa v roku 2017 opäť postupne začali rekonštruovať a modernizovať vonkajšie rozvody tepelnej energie. Dodaj treba, že výrobu tepla spoločnosť zabezpečuje v 6-tich zdrojoch tepla a celkový inštalovaný výkon týchto zdrojov je 31,4 MW.

■ **Ruka v ruke s technickými zmenami prichádzali aj softvérové...**

- V roku 1997 spoločnosť zakúpila prvý počítač na oddelenie výroby tepla... Keď si uvedomíme, že je to len 20 rokov a dnes si už nevieme predstaviť prácu a život bez počítača, bez mobilu a internetu... Aj v tomto čase spoločnosť opäť prechádza veľkou softvérovou zmenou, investovala do nového programu

pre ekonomické a technické oddelenia.

■ **Bežného spotrebiteľa asi vždy zaujímala cena tepla. Ako sa menila?**

- Maximálna cena tepelnej energie v roku 1998, kedy ju ešte schvaľoval okresný úrad, bola vo výške 239 Sk/GJ, vrátane DPH, resp. po prepočte na € to bolo 7,93 €/GJ. Pre rok 2018 bola maximálna cena schválená ÚRSO m vo výške 22 €/GJ. Vtedy bolo DPH vo výške 6 %, dnes 20 percent.

■ **Čo najbližšia budúcnosť? Aké výzvy pred spoločnosťou stoja?**

- Cieľom spoločnosti pre ďalšie obdobie je postupná výmena teplovodných rozvodov tepla, ale tiež zabezpečenie ďalších kondenzačných kotlov, termokondenzačných ekonomizérov, modernizácia riadiaceho systému merania a regulácie tepla, ale aj zateplenie administratívnej budovy. No a v spolupráci s mestom nás čaká rekonštrukcia malej športovej haly a krytej plavárne.

■ **Začiatkom tohto roku bola ukončená montáž digitálnych rozdeľovačov vykurovacích nákladov, ktoré nahradili tie ampulkové a tiež spoločnosť začala montovať vodomery na teplú a studenú vodu s možnosťou diaľkového odpočtu. Budete v tom pokračovať?**

- Postupne ich plánujeme vymeniť vo všetkých bytových domoch. No a trvalým cieľom je aj naďalej zabezpečovanie dodávky tepla a teplej vody a zodpovedné plnenie úloh zo schôdzí vlastníkov bytov k spokojnosti všetkých zákazníkov.

Text (hm), foto (mv)